

DÉLVIDEK

Z O M B O R, 1942 augusztus 6.
Csihás Benő u. 3 II. évfolyam, 176. sz.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Honvédségünk meghiusította a szovjet csapatok átkelési kísérleteit

A Kaukázus felé előnyomuló németek elfoglalták Tichorieck fontos vasuti csomópontot és elvágta azt a vasutvonalat, amely a Fekete tengert a Káspi tengerrel köti össze – Megpecsétlődött az azovi és feketetengeri szovjet flotta sorsa – India a döntés előestéjén, az angolok megkezdték a letartóztatásokat

Fehérgárdista összeesküvés Leningrádban

Timosenko hadseregének helyzete az utóbbi napokban nagymértékben súlyosbodott. Így jellemzik a szovjet déli arcvonalhelyzetét az angol-amerikai laptudósítók moszkvai jelentések alapján, mint azt a Stefani iroda berni értesülése közli. Londonban hozzátesszik, hogy szovjet csapatok Szimbiljanszk szakaszán olyan súlyos vereséget szenvedtek, hogy kénytelenek voltak újabb 50 kilométeres visszavonulás végrehajtására.

Amíg a Szovjet helyzete példátlan arányokban romlik és a háboruvesztés lidércnyomása nehezedik a vörös rendszerre, addig a végvesztéberohanó országban mozgásra lendülnek azok az egészséges erők, amelyek elérkezettnek látják az időt a vörös uralom belső felkelés útján való lerázására. Legalább is erre enged következtetni a Bud. Tud. azon berni jelentése, mely szerint Leningrádban

fehérgárdista

összeesküvést fedeztek fel. A moszkvai Právda közölte, hogy Leningrádban kivégezték a kémekek és fehérgárdisták nagyobb csoportját. Ez a csoport Németországgal rokonszenvező volt cári tisztből és a nemesesség maradványaiból, valamint a Fehér gárdának a kivégzéstől annak idején megmenekült tagjaiból állott. Vezetőik Vasziljev, volt grádista tiszt és Merkulov, a leningrádi törvénytörő volt bírja voltak. Az összeesküvők még a tél folyamán kezdtek meg a szervezkedést, forradalmi bizottságokat alakítottak és véderőt szerveztek azzal a céllal, hogy a németek Leningrád elleni támadásával egyidejűleg megtámadják a vörös katonaságot.

A német léghaderő — illetékes közlés szerint — eredményesen folytatja a Kaukázus felé visszaözlő ellenséges alakulatok leküzdését és bombázza a még ellenállóképes egységeket. A bolsevisták visszavonulási útjára bombazápor hull. A német zuhanóbombázó és csata kötelékek mindenütt a német seregek támadó élé előtt haladnak és „puhítják” a talajt az előnyomuláshoz. Sztalingrád vasuti összeköttetése ellen úgy déli mint északi irányból nagyszabású támadást hajtottak végre a német léghaderő. A pályaudvarokon nagyszámú tűz keletkezett, a pályatest megrongálódott és nagy pusztí-

tások mutatják a német bombák eredményességét.

Itt említjük meg, hogy fokozott mértékben fordul az érdeklődés az azovi- és feketetengeri

szovjet flotta

sorsa felé. Az olasz sajtó nagy lelkesedéssel ír a Fekete tengeren harcoló olasz gyorsnaszádok legutóbbi sikereiről és hangsúlyozza, hogy már közel van az idő, amikor a Szovjet itteni flottája a legnagyobb dilemmához érkezik el: Választania kell a megsemmisülés vagy a török kikötőkben való internálás között, miután annyi bizonyos, hogy a Dardanellákon keresztül nem menekülhet ki a Földközi tengerre.

Az azovi szovjet flotta több egységét a Don torkolatában vonták össze a szovjet csapatok védelmi harcának támogatására. Német megállapítások szerint mintegy 70 nagyobb

és kisebb partmenti hajó, ágyúnaszád, gyorsnaszád és segédhajó érkezett a Don torkolatába. A Don torkolatának német csapatok által való megszállása és a német élcsoportok előnyomulása az Azóvi tenger keleti partjai mentén megosztotta a szovjet azóvitengeri flottát a legjobb támaszponttól, tekintve, hogy már a kercsi szorost sem használhatják menekülésre. Német katonai szakértők kiemelik, hogy az azóvi szovjet flotta minden tengeri és szárazföldi összeköttetéstől elvágvá, most csapdába került, amelyből nincs menekvés.

Sem a Szovjet, sem az angolszász hatalmak háborus helyzete derüléstára egyáltalán nem adhat okot, hiszen ezek a szövetséges nemzetek a háromhatalmi egyezmény megsemmisítő erejű csapásai alatt nyögnek, győzelmi kilátásaik már régen az álmok világába tartoznak, London mégis háboru utáni tervekről ábrándozik, olyan tervekről, amelyek meg-

valósítására ez alatt a Nap alatt teljes bizonytalanság nem kerülhet sor. A Német Távirati iroda stockholmi jelentés szerint

Eden

az alsóház ülésén kijelentette, hogy a szövetséges Csehország határainak háboru utáni rendezésekor Londont semmiképpen sem befolyásolják az 1938. óta bekövetkezett változások. A külügyminiszter ezt a felvilágosítást egy képviselő kérdésére válaszképpen adta. A képviselő azt kérdezte, hogy Anglia kötelezően tartja-e magára nézve a müncheni egyezményt. Eden kijelentette, hogy örömmel ragadja meg az alkalmat a nyilatkozatra, miután épen most történt jegyzékváltás között és a „cseh kormány” külügyminisztere között. Jegyzékében az angol külügyminiszter közölte, hogy Németország maga szegte meg a müncheni egyezményt és így azt Anglia sem tartja magára kötelezőnek. Az 1938-ban és azóta bekövetkezett változások nem befolyásolják a brit kormányt, a cseh határok háboru utáni visszaállítását alkalmával. Kivételt képez a cseh-lengyel közös határ rendezése. Ezt a kérdést szoros barátsági viszony alapján oldják majd meg alapos tárgyalások után.

Eden ismét olyan ígéretet tett, amelyet Angliának sohasem lesz módjában beváltani.

Egyiptomban csak légitvekenység folyik. A tengely légierei El Alamein vidékén és Málta felett összesen 9 brit gépet lőttek le.

Egyéb hírek közül megemlíthetjük, hogy Berlinben foglalkoznak Churchill moszkvai útjának hírével, arról azonban nem nyilatkoznak, milyen értesüléseik vannak erről. Gúnyosan megjegyzik, hogy Churchill ismét a tüzoltó szerepét játssza. Arra a kérdésre, hogy Churchill a második arcvonal ügyében utazott-e Moszkvában, a Willhelmstrassén megjegyezték, hogy ha Churchill tényleg ott van, úgy Sztalinnek most módja van arra, hogy tuszként magánál tartsa az angol miniszterelnököt mindaddig, amíg az angolszások a második arcvonalat meg nem valósítják.

Honvédségünk harcai

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Mint jólétesült helyen közlik, a magyar hadsereg arcvonalán az elmúlt napokban az ellenség többször megkísérelte a Donon való átkelést és felderítő vállalkozásokat hajtott végre. A magyar csapatok szilárd védelmén minden ellenséges kísérlet meghiusult. Légvédelmünk két szovjet gépet lelőtt.

A magyar légierek jó eredménnyel bombázták az ellenség csapatgyülekezéseit. Minden gépünk visszatért.

Az orvlövészek elleni eredményes harcok során honvédségünk 4 löveget, sok gépfegyvert és más hadianyagot és több lovat és vágómarhát zsákmányolt.

Német hadijelentés

Berlin, augusztus 6.

A vezéri főhadiszállás csütörtöki hadijelentése közli, hogy a Kaukázus irányában előnyomuló német csapatok elfoglalták Tichorieck vasuti csomópontot. A gyaloghadosztályok gyors csapatai folytatják előnyomulásukat déli irányban. A német erők Vorosilovszkától délre átlépték a Kubán folyót és elvágta azt az utolsó kaukázusi vasutvonalat, amely a Fekete tenger vidékét a Káspi tengerrel köti össze.

A Szál folyótól északra német és román csapatok továbbra is eredményesen haladnak előre. A román kötelékeknek nagy részük van az elért eredményekben.

A német páncélosok a nagy Don kanyarban vívott harcok során megsemmisítettek 25 ellenséges páncélost.

Rzsev térségében folytatódna a súlyos harcok. Ezekben a németek 27 szovjet páncélost semmisítettek meg. Az ellenség próbálkozásai hiábavalóknak bizonyultak.

Volchov vidékén összeomlott az ellenség páncélos erőkkel támogatott támadása.

A nap folyamán a német légierek 108 ellenséges gépet lőttek le. Hat német gép odaveszett.

A brit légierek katonailag hatástalan támadást intéztek Németország nyugati részén a Rajna—Westfáliai iparvidék ellen. Ott brit gépet lelőtt a légvédelem.

Készül a vihar Indiában

India csak akkor kerül el a háborút ha lerázza az angol igát

Bangkok, augusztus 6.

Bose hindu nacionalista vezér a bangkoki rádió útján felhívást intézett honfitársaihoz. Hangoztatta, hogy Japán barátja a hindu népnek és elősegíti a hindu szabadságtörekvések érvényesülését. Szilárd elhatározása Japánnak, hogy az angolokat elűzze Indiából és ha ezt nem a hinduk teszik meg, úgy maguk a japánok fogják megtenni. Anglia már elveszítette a háborút és így mit sem érnek azok az ígéretei, amelyeket a háboru utánra tesz a hindu sza-

badság visszaállítása érdekében. A hinduknak már most sem szabad elfogadniuk a szabadságot az angoloktól, mert akkor kénytelenek lesznek Anglia mellett harcolni, ami megsemmisítésükkel jár.

Felszólította Bose honfitársait, hogy egy em berként álljanak Gandhi mögé, majd azzal fejezte be beszédét, hogy India jövőjébe vetett teljes bizalommal sorakozik az egész hindu nép Gandhi mögé, aki a hindu szabadság teljes ki-harcolásáért küzd.

India sorsa a bombay-i határozattól függ

Tokió, augusztus 6.

Hori, a japán kormány sajtótájékoztatója a bombay sorsdöntő értekezlet előestéjén foglalkozott India kérdésével. Kijelentette, hogy Japán őszinte rokonszenvvel és teljes megértéssel viseltetik India függetlenségi törekvései iránt és meggyőződése, hogy a hindu kérdést, csak

maguk az indiaiak oldhatják meg. Japán nem fogja tűrni, hogy Indiát katonai célokra használja fel Anglia, akár független India, akár nem. Ha a hinduk függetlenítik magukat a brit befolyástól, elkerülük a háborút és megalapozzák jövőjüket. A tájékoztató szerint a hindu nép és a jövő nemzedékek sorsa a holnapi bombay-i értekezlet határozatától függ.

Letartóztatták Bengália miniszterelnökét

Stockholm, augusztus 6.

(Német Távirati Iroda) Az indiai Bengál tartomány volt miniszterelnökét, aki egyike az ismert hindu vezéreknek és akivel Cripps is tárgyalt indiai útja során, az angolok börtönbe vették. Letartóztatását azzal indokolják, hogy olyan beszédet mondott, amely veszélyezteti India védelmét.

Az olasz sajtó nagy figyelmet szentel annak a hírnek, amely szerint Anglia és a Szovjet között titkos megállapodás jött létre az észak-

indiai tartományok átengedésére vonatkozóan. A lapok első helyen foglalkoznak a kérdéssel és szinte egybehangozón azon a nézetet vannak, hogy itt semmi körülmények között sem lehet szó angol ajándékozásról a Szovjet számára. Sokkal valószínűbb, hogy Anglia így akarja szétforgácsolni Indiát, amikor indiai uralmát veszély fenyegeti. Ilyen körülmények között eleve elvonnék az indiai reakció lehetőségét. A „Popolo di Roma” ezzel kapcsolatban utal az iráni példára, ahol Anglia hasonló módon járt el.

Minél távolabb a hazától, annál közelebb a győzelemhez

Pavolini olasz miniszter rádióbeszéde a katonasághoz

Róma, augusztus 6.

Pavolini olasz népnevelésügyi miniszter rádióbeszédét intézett az olasz katonákhoz. Bevezetőül hangoztatta a miniszter, hogy az olasz hadsereg minél távolabb van hazájától, annál közelebb jut a győzelemhez. Ez a háboru szükségessé teszi — mondotta a miniszter — hogy az olasz hadsereg jelen legyen minden arcvonalon. Nemcsak az olasz haza, a család megvédéséről van szó, hanem a nemzet jóhírneve és becsülete is megköveteli a harcot.

A miniszter a továbbiakban az olaszokkal kapcsolatos angolszász áhírekkel foglalkozott és elmondotta, hogy az ellenség azt állítja, hogy az olasz népnek már nincs mosolya, mert barátai — Anglia és Amerika — ellen kell harcolnia. Ezek a barátok azok, mondotta Pavolini,

akik beleakarták fojtani Olaszországot a Földközi tengerbe, akik az olasz nép letiprására törekedtek és a hazugságok áradatával kicsinyítették le az olasz nemzetet. Többek között azt is állították, hogy Olaszország és a háromhatalmi egyezmény többi tagja között súlyos ellentétek vannak. Ehelyett az az igazság, hogy a háromhatalmi egyezmény tagállamai a legteljesebb összhangban működnek együtt és éppen az angolszász szövetségesek soraiban vannak napirenden a civakodások. Azután azt állították, hogy úgy az olasz népnek mint a hadseregnek az idegeik már felmondták a szolgálatot. Erre a rágalomra az olasz katona mindenütt az első vonalban adja meg a választ az ellenségnek, míg az olasz nép csodálatra méltó nyugalomságával, idegeinek fölényes nyugalmával válaszol.

Laval a közeljövőben nyilatkozni fog Franciaország felemelkedése érdekében kifejtett munkájának eredményeiről

Vichy, augusztus 6.

Laval francia miniszterelnök Párizsból való visszatérése után hosszabb megbeszélést folytatott Petain marsall államelnökkel, akinek beszámolt párizsi tárgyalásairól.

Laval a nap folyamán számos francia vezető személyiséggel folytatott megbeszéléseket.

De Brinon nagykövet, Franciaország párizsi főmegbízottja sajtónyilatkozatában kifejtette, hogy Laval kormányelnök már beszámolt Petain marsallnak arról az előrehaladásról, amelyet Franciaország felemelkedése tekintetében elért. Egyedül Laval képes arra — mondotta De Brinon — hogy Franciaországot visszaállítsa méltó helyére és áthidalja az összes nehézségeket.

A továbbiakban arról beszélt De Brinon, hogy résztvett Laval tárgyalásain és látta mi-

ilyen eréllyel viszi keresztül a miniszterelnök azokat a terveket, amelyek Franciaország felemelkedését szolgálják. Laval sohasem csügged és ha váratlan nehézségek nem következnek be, nagy eredmények elérése előtt állanak. Erre Laval talán már a közeljövőben maga fog nyilatkozni.

Erélyes szavakkal fordult szembe De Brinon azzal a bűnös propagandával, amely Franciaország felemelkedését gáncsolja. Az ellenség szolgálatában álló zsoldosok úgy akarják felállítani a második arcvonalat, hogy terrorcselekményeket követnek el. Ezek nehézségeket okoznak ugyan a francia kormánynak, de sorsát nem tudják befolyásolni, mert Franciaország sorsa már eldőlt. A bérgyilkosok és terroristák aknamunkája hiábavaló igyekezet.

NEMZETI MOZI

TELEFON 158.

Péntek — Hétfő

SEMMEIWEIS

Főszerepben:

URAY TIVADAR

Pótműsor: magyar és orosz híradók.

Saradzsoğlu:

**Törökország nem bocsát-
kozik kalandokba,
semlegessége tevékeny
és tudatos**

Ankara augusztus 6.

(Német Távirati Iroda) Saradzsoğlu miniszterelnök a nagy nemzetgyűlés előtt mondott kormánynyilatkozatában kiemelte, hogy az új török kormány minden igyekezetét oda összpontosítsa, hogy Törökország távolmaradjon a háborútól. Reméli, hogy ezt a célt elérhetik. Ha azonban minden fáradozás ellenére mégis támadás éri Törökországot, egyetlen eszme érvényesülhet csak: Harcolni a végsőkig. A török hadsereg hatalmas és jól fel van fegyverkezve. A kormány minden igyekezetével állandóan fokozza a hadsereg erejét. Törökország ereje állandó és mérsékelt külpolitikáján nyugszik. Törökország sohasem fog kalandokba bocsátkozni a határon kívül és egyetlen vágy fűti, hogy megőrizze békéjét. Semlegessége tevékeny és tudatos. Minden barátságos magatartásra hasonló barátsággal válaszol, ellenséges magatartásra pedig elszántsággal és eréllyel ad választ. Ezek az elvek vezetik a kormányt és ezekkel az elvekkel kívánja elérni kitűzött célját.

Mint a Stefáni iroda közli, a török nagy nemzetgyűlés egyhangú lelkesedéssel hagyta jóvá a kormány politikáját. Az ülésen 381 képviselő volt jelen.

Értékes területért folyik a harc a Kaukázus és a Volga között

Berlin, augusztus 6.

Viartz dr. professzor, a Transkontinent Press jelentése szerint röpiratot adott ki, amely a már hadszíntérré vált Don—Volga—Kaukázus közti terület mezőgazdasági viszonyait ismerteti. A röpiratban közölt adatok szemléltetően mutatnak rá arra, hogy milyen értékű területekért folyik most a harc a keleti fronton. Viartz dr. professzor adatai szerint ezen a területen 1938-ban közel 1 millió lovat, 4,4 millió szarvasmarhát, 6,6 millió juhot, 2,2 millió sertést és 0,5 millió kecskét irtak össze. Ez az állatállomány sokkal kisebb annál, ami ezen a területen 1916 előtt élt. A csökkenést a szovjetkormánynak az az intézkedése okozta, amely a legelőket szántófölddé tördelte fel, hogy a termőföldet kitermessen.

Ami az egyes állattenyésztési ágazatokot illeti, a Kaukázus északi vidéke már rég ide óta a juhtenyésztés fellegrája volt. A szarvasmarhatenyésztés fejlettsége a német telepéseknek köszönhető. Az átlagos évi tejtermelés ezen a területen elérte a 2200 litert, ami magasan meghaladja a Szovjetunión egyéb területeinek átlagos tejhozamát. A Volga és Kaukázus közti terület mezőgazdasági viszonyairól szerző összefoglalóban azt mondja, hogy ezen a területen nagy eredménnyel lehet termelni a gabonát és a különböző ipari növényeket. Ez a vidék egykor a külterjes állattenyésztés hazája volt, később itt virágzott a merino juh tenyésztése és itt volt Oroszország legkiválóbb lóállománya. Az egész terület terméshősséget szolgált.

A szóbanforgó terület kedvező fekvése, a Fekete- és az Azovi-tengerhez való közelsége igen megkönnyítette a mezőgazdasági termé-nyek kivitelét.

„Nehezen tudok valami szebbet elképzelni, mint háboruban vadászpilótának lenni“

A rádió helyszíni közvetítése Horthy István kormányzóhelyetteséről, aki a szolnoki vadászpilótákkal küzd a szovjet ellen

A magyar rádió szerdán este olyan műsor-számot közvetített, amelyet az ország minden részében bizonyosan szorongó szeretettel és igaz büszkeséggel hallgattak palotában és kunyhóban egyaránt. A honvéd haditudósító század adott helyszíni közvetítést az egyik Sztariosz-kol melletti volt szovjet repülőteréről. Csekei István zászlós hangját hallottuk a rádióban, amint beszámol az élmény forró elevevényével arról, amit ott látott és megélt.

A hangszóró mellett ülve jegyeztük fel mindvégig érdekes és értékes közvetítéséből az alábbiakat, hogy részesevé váljanak a lenyűgöző élménynek azok is, akik a magyar rádió műsorszórásában azt nem élvezhették.

Messze Oroszországból szolt a haditudósító század szava. Ezeket hallottuk:

„...Távol, minden emberi lakóhelytől, u-gó tölgyes mélyén, elrejtett repülőterre bukkantunk. Csendes, kihalt a táj, tán madár sem jár erre. Ki hinné, hogy az évszázados tölgyfa rengetegben tanváznak a szolnoki vadászok. A

fülledt nyári melegben az erdő szegélyén szundikálnak híres vadászgépeink, a Héják... Ha jön a parancs, percek alatt már a levegőben vannak... A fák lombátora mint egy-egy han-gár borul a gépek fölé s előttük a hajdínával bevetett földek és a kifutópálya. A déli forró-ságban reszket a levegő. Bent a fák alatt han-gok hallatszanak. Folyik a munka: minden perc-ben jöhet a parancs s akkor kezdődik a harc. A motornak és az embernek mindig készen kell állnia...

— Örömmel kérem, méltóztas-sék valamit mondani a nyilvánosság számára a vadászosztály harctéri szerepléséről és felada-tairól. Ugy halljuk, az Ön osztályánál teljesít harctéri szolgálatot a kormányzóhelyettes ur Öfőméltósága is, mint tartalékos főhadnagy.

— Igen! Vitéz Horthy István főhadnagy ur éppen most hajt végre egy fontos feladatot va-lahol a Don felett. Egy óra múlva vissza kell térnie.

Katonái beszélnek a kormányzóhelyettesről

Itt, a szolnoki vadászok között szolgál Ma-gyarország kormányzóhelyettese ural Hetek óta itt él és harcol együtt a bajtársaival. Sok-sok száz kilométerre attól a drága, szép országtól, amit elhagytunk, hogy boldogabb jövőndőt ve-rekedjünk ki magunknak és fiainknak. Itt, a végtelen pusztákon... A sulyos, fáradalmas órák vészes perceiben ismerjük meg egymást, tiszt és közlegény a roppant megpróbáltatások között kovácsolódik eggyé. Itt és nem máshol dől el, ki a férfi, kik azok, akik majd a szép otthon vezethetik és kire lehet majd bizalom-mal bizni az árva magyar nép minden gondját, baját.

A fiatal szolnoki vadászok nevető szeme bi-zalommal és rajongó szeretettel nyuszik meg azon a ruganyos léptű, magas fiatal katonatisz-ten, aki velük együtt napról-napra száz halállal szembenéz. Büszke csodálattal követik a merész parancsnokot, aki mindig mosolyogva ugrik fel a gépre, mintha csak sport volna az egész há-boru: úgy pattan fel a gépbe, mint hajdan, évek-kel ezelőtt, amikor remekebbnél remekebb sport-teljesítményeivel eítette bámulatba a világot.

A kormányzóhelyettes ur a vadászszázad egyik raparancsnoka. Volt olyan nap, amikor háromszor is bevetésre került a rajával. Szere-lői mondiák: mikor visszatért a bevetésekről, nevetve szokta mesélni, hogy az orosz léghá-rító útegek füstpamacsai ott bomlottak szét gé-pe körül. Izig-vegig katona: méltó az otrantoi hős apához. A veszélyes feladatokat szereti a legjobban.

Tisztársai és a legénység, minden ember öríz egy-egy kedves élményt a Főméltóságu ur-ról. Evvik szerelő elbeszélte, hogy egy alkalom-mal fontos jelentenivalója volt. Belépett a Fő-méltóságu ur sátrába, aki éppen irataiba mē-lyvedve ült kis tábori székén. Felugrott és állva

Egy napon háromszor az ellenséggel szemben

— Arra viszont vigyáz. — meséli Farkas György. — hogy mindenki a körülményekhez képest megkapjon mindent. Egyszer ugyanis a második századnál a kiadott sajtóanyag kétszer-te nagyobb volt, mint az első századnál. Azonnal intézkedett, hogy ez többé meg ne történjék. Bizony azóta is vigyáznak, hogy a sajtóanyag min-dig egyforma legyen.

Nagy Alajos jászárokszállási kubikos, aki a munkásszáznál teljesít katonai szolgálatot, az egyik napon éppen sátorveréssel foglalatos-kodott a Főméltóságu ur közvetlen közelében, amikor a kis, zömök magyar megpillantja a ma-vasnövésű főhadnagyot, jól hallhatóan felsóhajt:

— Ilven magas ember kéne most nekem, mint a főhadnagy ur, hogy ezt a sátorkarikát be tudnám akasztani.

A Főméltóságu ur elmosolyodik, odalép a kis magyar mellé s már fogja is a sátorkarikát. Ezt a jelenetet az egyik őrmester éppen látta. Odalépett az öreg Nagy Alajoshoz:

Gyermekköcsik.

sport és csukott nagy választékban, ren-dkívül szép kivitelben és jó minőségben.

F E H É R DROGÉRIÁBAN KAPHATÓK, ahol gyermekmérlegeket kölcsönözünk vi-dékre is.

fogadta az egyszerű közkatona jelentését. A ka-tonai fegyelem és udvariasság beleivódott a lel-kébe. Talán csak a bajtársi érzés erősebb nála. Eszembe jut most annak a fiatal hadnagyknak az elbeszélése, aki említette, hogy a vadászszáza-dot egyik bombázócsoporthoz mellé osztották be az-al a feladattal, hogy biztosítsák az ellenséges légi térben bombázóinkat a Ratákkal szemben. Az eredményes bevetés után, amikor egyik gép a másik után tért vissza, egy gép nem érkezett meg. A Főméltóságu ur első kérdése:

— Vajon ki maradhatott le?

Nincs is nyugalma mindaddig, míg hír nem jön az elveszettnek hitt bajtársról s akkor olyan kitörő örömmel üdvözlí a koraesti vacsoránál, oly lelkesedéssel, hogy a harcokban edzett ka-tonaszív is megindul.

Ez a bajtársias sorsközösség, mely csak az arcvonalak levegőjében születik meg, emelte fel a német, olasz és magyar népet, amelyeknek vezetői az elmúlt világháboru lövészárkaiban nevelkedtek vezérekké, elválaszthatatlan bajtár-sakká. Horthy István katonaélete bizonyítja, hogy csak ezekben a nehéz években megedzett magyarsággal lehet új fejezetet írni a magyar törtérelbe.

Mint emberről, régi komoranyikja, Farkas György honvéd sok szeretetreméltó apróságot említett. Még május elsején kapták meg egy-szere a behívót. Már másnap ugy a főhadnagy ur, mint tiszt legénye bevonult Szolnokra. A hűséges, kipróbált legény gazdájának minden kényelmet biztosítani akart: fürdőkádat, matrac-os tábori ágynak, kényelmes széket, villanvi-lágítást. De a kormányzóhelyettes ur szigoruan visszautasította mindezt:

— Ma háboruban élünk, az otthoni kényvel-met félre kell tenni.

— Tudja-e öreg, hogy ki volt ez a főhad-nagy ur?

Az öreg gondolkodik, busa, nagy szemöl-dökével belekaszál a levegőbe s amikor az őrmester kimondja az igazságot, a kisöreg majd hanvattesik, alig tudja összeszedni magát, ami-kor azt mondja:

— Bizony nem ismertem fel. De ki is hitte volna, hogy az öreg főméltóságu ur tulajdon fiát küldi ki ebbe a fránya Muszkaországba...

Ilven és ehhez hasonló sok kedves történet kering a tölgyfák alatt az emberről, a férfiről, a katonáról, a jó bajtársról: vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes urról. Most pedig várjuk, míg a bevetésről visszatér. Talán szerencsénk lesz tőle egy pár kérdésünkre vá-laszt kapni. Tapasztalataink szerint ez elég ne-héznek látszik, mert köztudomásuan tartózkod-ik minden személyét érintő megnyilatkozástól.

De már itt is vannak a bevetésről visszatért gépek s köztük elsőnek gurul be gépével a lomb sátoros hangár felé a Főméltóságu ur. Frissen ugrik le géperől, utasítást ad a szerelőknek és siet az osztályparancsnokhoz, hogy beszámolion neki a feladat végrehajtásáról. Felhasználjuk az alkalmat s a jelentéstétel után megkérjük, le-gyen kegyes, választ adni néhány oly kérdé-sünkre, amely az egész magyar nemzetet érdek-li, mert hiszen mindenki aggodva gondol a mesz-sze távolban küzdő hős honvédeinkre.

— Hány bevetése volt Főméltóságoknak?

— Összesen volt 20 repülésem, amióta itt vagvok. Ebből tizenkét ellenség ellen, össze-sen 26 és fél órai időtartammal.

— Melyik nap volt a leghosszabb bevetése a Főméltóságu urnak?

— Julius 18-án három bevetésem volt. Hat óra 20 percet voltam a levegőben.

— Milyen feladatot szeretnek a legjobban a vadászpilóták?

— Minden repülés élvezetes. Külső körül-ményektől függ, hogy mennyire válik érdekessé.

— Főméltóságu a repülőtevékenységen fe-lül kapcsolatba került-e szárazföldi csapatokkal?

— Eddig csak a hadseregparancsnokságot látogattam meg. Nem szívesen hagyom itt az osztályt. Az ember attól tart, hogy esetleg va-lami vállalkozást elmulaszt.

— Főméltóságu uram, aki az ifjuság repü-lőkiképzését annyira szíven viseli, mit üzen az ifjuságnak?

— Azt üzenem, hogy nehezen tudok valami szebbet elképzelni, mint háboruban vadászpiló-tának lenni.

— Alázatosan köszönjük Főméltóságodnak buzdító szavait és kérjük a magyarok Istenét, óvja meg drága hazánk számára.

Roosevelt üzenetet küldött Sztalinnak

Amsterdam, augusztus 6.

(Német Távirati Iroda) Follet Bradley ve-zérőrnagy, Roosevelt személyes üzenetével Moszkvába repült.

FELROBBANTOTTAK EGY URUGUAYI RÁDIOÁLLOMÁST

Zürich, augusztus 6.

(Bud. Ért.) Az A. C. II. Continental urgua-yi rövidhullámú rádióállomás ellen időzített bombával merényletet követtek el. A bomba tönkretette a rádióállomás egész műszaki beren-dezését. Mint ezzel kapcsolatban közlik, a rádió-állomás már régen az angolszászok „fekete-lis-táján” volt közleményei miatt.

NÉMET BOMBATÁMADÁSOK IZLAND KÖRNYÉKÉN

Rejkjavik, augusztus 6.

(OFI) Az izlandi amerikai parancsnokság közlése szerint egy német repülőgép mélytáma-dással bombázott egy világitótornyot Izland kö-zelében. Azt is közli a jelentés, hogy a német légierők az utóbbi időben több izlandi halász-hajó ellen intéztek támadást.

Megszökött az internálótáborból az egyiptomi zöldingesek vezére

Izstanbul, augusztus 4.

Ideérkezett jelentések szerint — közli az OFI — Ahmed Husszeini az egyiptomi zöldinges tábor vezére megszökött az internálótáborból. Szökése komoly aggodalmakra ad okot kor-mánykörökben, mert Husszeinit tartják az egyet len embernek, aki komoly bonyodalmakat okoz-hat. A zöldinges tábor hazafias alakulat volt. Tagjai a katali kiképzéshez hasonló kiképzésben részesültek és egyenruhában jártak. A nép szé-les rétegei rokonszenveztek ezzel a mozgalom-mal.

Nahas pasa hír szerint jutalmat tűzött ki annak, aki elősegíti a szökevény letartóztatását. Husszeini nyomtalanul eltűnt.

UJABB AMERIKAI HAJÓK SULLYED-TEK EL

Madrid, augusztus 6.

Az amerikai parancsnokság újabb hat amerikai és szövetséges hajó elsüllyeszté-sét ismeri be.

JAPÁN TÁMASZPONTOKAT FOGLAL EL AUSZTRÁLIA ÉS UJGUINEA KÖZÖTT

Tokió, augusztus 6.

Hivatalosan közlik, hogy a japán had-erő partraszállással újabb jelentős támasz-pontokat szállt meg Ausztrália és Ujguinea között a szigetvilágban.

A nagyvilágból

Oleron vidékén aknára futott és elsüllyedt egy francia halászhajó. Két főnyi személyzete életét veszítette.

A Cabo Villano nevű spanyol hajóról, a-mely ezelőtt 10 nappal indult el buzarakomány-nyal Délamerikából és viharba került, azóta nincs semmi hír. A hajót elveszítettnek tekintik.

Feszítővasas életmentő

A buenosairesi orvosok egy bizonyos Antonio Mariguót holtta nyilvánították és holttestét az operációsterembe szállították. Mariguónak nagyrészt aranyból lévő műfogsora volt. Ez felkeltette az egyik betegápoló figyelmét és éjjel megpróbálkozott az aranyfogak eltávolításával. Mivel a halott száját nem akarta kinyitni, kénytelen volt feszítővassal próbálkozni. A halott azonban ezt már nem tűrte el. A betegápoló majdnem halálra vált, amikor az operációsterem gyenge világításában látta, hogy a halott hirtelen felnyitja szemét és hangos sikoltozással rohant ki a teremből. A lármára az egész kórházi személyzet összeszaladt és az orvosok megállapították, hogy Mariguo esetében a katalépszia egy eddig ismeretlen fajával álltak szemben. A tetszhalott egészen magához tért és azóta is a legjobb egészségnak örvend.

A betegápolót természetesen a bíróság elé állították, azonban csekély büntetéssel megusztta, mivel a feszítővassal feltámasztott Mariguo „életmentője” érdekében minden ékesszólását latba vetette.

Érdekes apróságok

A természet a legnagyobb tékozló. Tudjuk, hogy a sokféle halfajta rengeteg tojást produkál, de ebből csak elenyésző mennyiséget keltenek ki. A német tudósok megállapították, hogy abból a megszámlálhatatlanul sok pisztráng tojásból, amit egyetlen pisztrángnőstény rak, legfeljebb egyetlen százalékból lesz élet, míg a halgazdaságokban a tojásmennyiség 85%-át már mesterséges kezeléssel kikeltik.

FRANCIAORSZÁGBAN MÁR JAVÁBAN GYÁRTJÁK A MUROSTOT ÉS EBEN AZ ESZTENDŐBEN A FRANCIA TEXTILGYÁRAK 90.000.000 KG. NYERSANYAGOT HASZNÁLNAK FEL.

A Német Birodalom legrégibb gyógyszerháza Strassburgban van. 1268-ban alapították és a címere egy aranyszarvas volt. A gyógyszerháza eddig 56 generációt szolgált ki s maga Goethe is oda járt, amikor gyógyszerekre szorult.

A német szakemberek az olajtűzek oltására új eljárást eszeltek ki, mert bebizonyult, hogy az eddig használt haboltással nem mennek sokra, a lángok a habon áttörnek és új erőre kapnak. Az új találmány egy vizívó cső, amelynek vízlökő ereje oly hatalmas, hogy az olajat cseppekre szórja széjjel és valósággal bevonja vízzel. Így az olajtűzet sikeresen és gyorsan el lehet fojtani.

OLASZORSZÁGBAN MA MÁR ANNYI JÓDOT TERMELNEK, HOGY AZ ORSZÁG EGYÁLTALAN NEM SZORUL E TÉREN BEHOZATALRA. AZ OLASZOK A JÓDOT ÉVENTE 50.000 KILOS MENNYISÉGBEN A SALSOMAGGIOREI FOLYÓK VIZÉBŐL NYERIK. (TEK)

A RÁDIÓCSŐ LEGGYÖNGÉBB IZZÓFONALÁNAK SÚLYA CSAK 0.005 GRAM, VAGYIS KEVESEBB, MINT AZ UGYANOLYAN HOSZSÚ HAJSZÁL SÚLYA.

A rádiócső üvegburáját kerek 100 kilogramm légnyomás feszíti, pedig a bura üvegfalának vastagsága átlag nem több mint 0.75 milliméter.

A legújabb német keskenyhangosfilm-leadó készülék nem nagyobb, mint egy írógép. Hangja azonban teljesen tisztán betölt egy 400 személyes termet. Ezt a teljesítményt az 1.5 mm. széles hangszalag nyújtja. A hangosfilm-készülék villanyszeme arról „nézi le” a fényvénnyeléseket, hogy a hangszórónak továbbítsa, ami ezeket aztán a képpel egvidejűleg beszéddé vagy zenévé változtatja át.

A GRAMOFONTONEK EGY 25 CENTIMÉTER ÁTMÉRŐJŰ HANGLEMEZEN A LEJÁT-

Magyar folyami naszádok munkában

Éjjeli tűzérési párbaj a Don-medencében

Karl Otto Zottmann haditudosítása

Tikkasztó nyári nap tüze izzik a páncélnaszádok acéllemezein. A magyar hadilobogó is szinte kókadtan lengedez a déli kánikula vérforraló hevében. A turbinák azonban erőteljes ritmusban duruzsolnak és az olajos fekete füst szaporán pöfög az ég felé, melynek teljes kéjében valóságos gólyaregimentek köröznek. Az első félflottilla már teljes erővel rohan előre a lomha árban, a másik éppen most indul. Fehér tajtékat hányva furja magát az első naszád a folyó közepe felé, ezüstös uszályát milliárdnyi szikrázó csillammal szórja tele a habokon megtörő napsugár. Nyomban utána a másik naszád is ellöki magát a parttól és mindkét csavarjával dolgozva nyomakszik utána.

Néhány kilométerre a felső folyás irányában az egyik partot szövetséges horvát csapatok tartják megszállva, szemben velük a bolsevisták. A gát mögötti bozótokban kiserődök rejtőzködnek, csak éppen kupolájuk csucsá emelkedik itt-ott a töltés fölé. Dél felé két hegytomb terpeszkedik. Ezek közé vették be magukat a bekerítés ellen kétségbeesetten küzdő bolsevista csapatok. Legjobb rohamosztagaik, a „proletár-zászlóaljok” a kitérés kísérletek egész sorát hajtották végre, de mindannyiszor véres fővel kellett visszavonulniuk. A hegyvidék egyes pontjait a német és horvát hegyivadások már hirtokukba vették, és most nyomásuk mindinkább észak felé a folyó irányába tereli a megszorult szovjeteket. Minél mélyebbre nyomulnak be a szövetségesek a hegyek közé, annál eszeveszettebbek lesznek a bolsevisták kitérés próbálkozásai.

A KATLANBÓL NINCS MENEVÉS

Azonban minden erőlködés hiábavaló. A folyókanyart jól őrzik a magyar folyamőrök egysegei. A katlanból már nincs menekvés. A naszádok lövegtoronyai mind az ellenséges partra mereszítik ágyúikat, a géppuskák fenyegetve pislognak a szem számára áthatolhatatlan fűzfadzsungel homályába.

Nem telik sok időbe és a második páncélnaszád tüzet kap. A haránt csapódó golyók zizege szállnak a levegőben, hogy a másik oldalon elerőtlenedve fulladjanak el a fekete iszapban. De a páncélosnaszád sem habozik soká a felelettel. Minden géppuskája egyszerre gyújt rá pokoli dalára és golyózáporával szinte rongyvá szaggatja a part sűrűjét. Az első tiszt továbbra is mozdulatlanul nyújtja ki körszakállas fejét a páncéltorony megfigyelő nyílásán, messzelátóját harc közben sem emelné le szeméről. A géppuskák ösztüze megteszi a magáét és az ellenség hamarosan jobbnak látja elhagyni. Egy géppuskát, melyet a bolsevisták egy nyárfacsúcán helyeztek el, a naszád legutolsó utján már elnémított. Azóta kerülnek a magaslati levegőt és most a part sűrűjében rejtőzködnek, vagy a hegyoldal sövényei között fészkelve gondosan célzott egyes lövésekkel próbálnak a hajók légénységében kárt tenni.

A géppuskatűz egész sereg kócsagot vert

fel, melyek hangos siránkozással szállnak át a víz fölött a másik partra. Nyomukban a golyák szárai, legvégén sereghajtóként vadkacsák. A szemközti oldalt szegélyező sűrű lomberdő több nyugalmat ígér.

A város előtt az első ágyunaszád megáll, hogy bevárja a félflottilla parancsnokát. Azután szorosan egymás mögé felzárkózva nyomul tovább a két uszó erőd a gyanusan hallgató ellenséges part alatt.

A HAJÓÁGYUK VÁLASZOLNAK

A gépteremben zugnak a turbinák, cuppogva dolgoznak a dugattyúk. Az óriási ventilátorok szünet nélkül üzemben vannak, a hőség azonban így is szinte kibírhatatlan. A kazán körül állandóan folyik a víz a feketére sült széles hátakon; a legénység egymást öntözi, ehétkül ember fia nem tudná elviselni ezt a 70 fokos gőzfürdőt. Csupa válogatott, egészséges szívű fickó. Másnak elég csak bepillantani ide és szédelegve támoog vissza, ezek órákon át dolgoznak ebben a pokolban.

A várossal szemben a két hajó horgonyt vet. Még be sem fejeződött a körülményes művelet, már kopognak is az oldalpáncélzaton a géppuskagolyók. A horvát katonák, akik a másik oldalon előmerészkedtek egy kicsit, hogy megbámulják a magyar monitorokat, a pillanat töredéke alatt eltűnnek. Ugy ugranak fedezőkeik mögé, mint a megriasztott békák. S választ ez alkalommal az ágyuk adják meg. Első lövéseik a domboldal mögött lapuló téglagyárnak szólnak, melyben egy kommunista tűzérési megfigyelő és géppuskafészek helyezkedett el. Kénsárga füst szökik ki a csövekből és mendedörögve gurguláznak a lövések végig a folyó széles hátán. Az összeomló falak fölött piszkos szürke porfelhő szállong. Jó munka volt, már az első lövések telibe találtak.

Míg az egyik naszád az esti szürkület hélltával visszaindult támaszpontjára, a vezérhajó egész éjjel kitart. Ezen az éjszakán senki sem hunyta rajta álomra a szemét. A part alaktalan fekete tömegéből egész éjjel torkolati tüzek villóznak, a hajó páncélbőrét sűrű záporban csiklandozzák a kellemetlenül recsegő hangon becsapódó lövedékek. Lankadatlan erővel markolják a kemény magyar lövészek a géppuskák idegesen ugráló fogantyúját. Az acélisakok pereme alól álmatlan, de éber szemek furódnak a szurokfekete sötétségbe és egyetlen puska fellobbanó torkolattüze sem marad viszonzás nélkül.

Hajnalhasadtáig folyik az idegőrlő tűzijáték, azután hirtelen elül a perpatvar. A bolsevisták a harcúterem is jobban szeretik a sötétséget, nappal nem ajánlatos a monitorok ágyúival párviadalba bocsátkozni. A helyzet ugyanaz maradt, mint volt: a bolsevisták még csak az átkelés megkísérléséig sem juthattak el. Ahol hátul német hegyivadások nyomulnak előre, elől pedig a magyar monitorok őrködnek, ott máris ki lehet tüzni a fehér lobogót. (MN)

SZÁSNÁL KERÉK 250 MÉTER UTAT KELL MEGTENNİ NEM EGÉSZEN 5 PERC ALATT.

Egy nagyteljesítményű 300 kilovattos rádiócső annódnak hűtővízszükséglete percenként 156 liter. Tehát minden percben meg lehetne tölteni vele egy fürdőkádát. A lehűtött csőből kifolyó víz 65 fok Celsius meleg.

Az Izlandtól északra fekvő Limifordó sziget valamennyi lakója színvak. Egy dán szemspecialista a felszáz halászcsaládból álló lakosság lelkiismeretes megvizsgálása után megállapította, hogy a szigetnek csakugyan egy lakója sincsen- aki nem lenne teljesen színvak. Mivel ez a részleges színvaksággal szemben csak nagyon ritkán előforduló szembetegség a szigeten már emberöltőkön át általános, a divat is alkalmazkodott hozzá és az egész szigeten nincsen egyetlen tarka kendő, színes asztalterítő sem, hanem minden ruhadarab fekete, fehér vagy szürke színű. A tudósok véleménye szerint a különös

jelenségnek okát abban kell keresni, hogy a lakosság ezt az öröklődő betegséget egymás között való házassággal minden tagjára átörököltette. A lakosság különben tudatában van betegségének, azonban nem nagyon érzik a színérzék hiányát, mivel a szigeten a növényzet is nagyon szegényes és még nyáron is alig lehet virágot látni.

Japánnak nem kevesebb, mint kereken 6000 gyógyfürrása és 1114 gyógyfürdője van, melyekből bőven jut az ország minden vidékére. Ezeket a fürdőket, bár némelyiküket még csak a tudomány ismeri, évente 20 millió ember keresi fel. Az európai gyógyfürdőkkel szemben legjellemzőbb sajátosságuk vizük magas hőfoka.

A vándorsólyomnak olyan kitűnő szemei vannak, hogy a varjuszárnvakkból szerkesztett csalétket már 1661 méter távolságból felismeri, tehát olyan messziről, ahonnan az emberi szem még meszszelátóval sem látja meg.

A Nemzeti Munkaközpont zombori szervezete a munkásság általános és szakképzettsége fokozásáért

Polgáriiskolai vizsgákra előkészítő tanfolyamot, ipari továbbképző tanfolyamot és ismeretterjesztő előadásorozatot rendeznek

A Nemzeti Munkaközpont zombori szervezete tegnap választmányi ülést tartott Burnách Dénes elnök elnöklétével. Az ülésen messzemenő jelentőségű határozatot hoztak a munkásság általános műveltsége és szakképzettségének fejlesztése érdekében.

Az elfogadott tervek szerint a Nemzeti Munkaközpont zombori szervezete az őszi és téli folyamán szerteágazó kulturális programot valósít meg. Lehetővé teszik, hogy mindazok a munkások, akik általános vagy szakképzettségüket fokozni kívánják, teljesen ingyen, minden költség nélkül gyarapíthassák tudásukat. Ecéből polgári iskolai vizsgákra előkészítő tanfolyamokat és ipari szaktanfolyamokat tartanak, többek

között az építőipari munkások számára olyan tanfolyamot, mely előkészíti a munkást az építőipari mestervizsgára. Ezenfelül ismeretterjesztő előadások és felolvasások egész sora szerepel a NMK zombori szervezetének munkaprogramjában, amely

úttörő jelentőségű a visszatért Bácskában.

A NMK dicséretes kezdeményezése nagy örömet váltott ki a munkásság körében. A jelek szerint úgy a polgáriiskolai előkészítő tanfolyamnak, mint a szakismereteket terjesztő tanfolyamoknak nagy hallgatósága lesz.

Ugyancsak elhatározták, hogy a zomborkörnyéki munkásságot is beszervezik a Nemzeti Munkaközpontba.

pet játszott és nem merte senki nyilvánosan hangoztatni a gyanút.

Most érdekes fordulatot hozott a véletlen az ügyben. A gyilkossággal gyanúsított Sovákovot Kalinka János cséplőgéptulajdonos azzal gyanúsította, hogy ő követte el az utóbbi időben előfordult borlopásokat a pincékben. Ezen gyanuját közölte a csendőrséggel is. A lakosság látva, hogy Sovákov csendőr kézen van, közölte a csendőrökkel Völlár Sándor halálának körülményeit is. A csendőrök megkezdtek az ügyben a nyomozást és összegyűjtötték a terhelő adatokat. Sovákov a bizonyítékok súlya alatt megtört és bevalotta a négy év előtt elkövetett gyilkosságot. Mint elmondotta, együtt horgászatot a kritikus napon áldozatával, hazatérőben pedig leütötte, majd a vízbe lökte. A gyilkos a terhéről borlopásokat is beismerte.

A lakosság körében megnyugvást keltezt, hogy a gyilkost, akinek bűnösségéről az egész falu négy év óta meg volt győződve, utólrta az igazságszolgáltatás büntető keze.

Agyonszurta a feleségét, mert nem adott pénzt

Magaalá temetett a tűzfal egy szabadkai gazdát

Szabadkáról jelentik: Juros Iván tanyai gazda az árviztől megrongált házát javíttatta. Eközben a tűzfal ledőlt és magaalá temette a gazdálkodót. A szomszédok segítségére siettek és kimentették a romok alól. Életveszélyes sérülésekkel szállították kórházba.

Szegedincev Mihály szabadkai gazdálkodó

ittas állapotban tért haza és feleségétől pénzt kért, hogy folytassa az ivást. Az asszony nem akart pénzt adni, mire szóváltásra került sor a házastársak között. A veszekedés hevében Szegedincev konyhakéssel úgy összeszurkálta feleségét, hogy az behalt sérüléseibe. A gyilkost letartóztatták.

Háromezer pengő pénzbüntetésre ítélték egy zombori zsidó bőrkereskedőt, aki elbocsájtotta keresztény alkalmazottját

A zombori rendőrkapitányság rendőri büntetőbírája özv. Braun Pálné szül. Guszman Erzsébet zombori Trefort utca 5. szám alatti bőrkereskedőt azért, mert 1941. évi augusztus hó 16-án alkalmazásában levő egy keresztény és egy zsidó alkalmazottja közül, a keresztény kereskedősegédet 1941

évi december hó 1-én elbocsátotta s ezzel az 1941 évi augusztus hó 16 napján fennállott arányszámot a zsidó alkalmazott javára megváltoztatta, egy hónapi elzárást helyettesítő 3.000.— pengő pénzbüntetésre ítélté.

Tizenhét áldozata van a lakásciánózásnak Prágában

Prágából jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt a cseh fővárosban egy lakás ciánózása során. Eddig fel nem derített okokból a cián felrobbant és a detonáció kidöntötte a lakás falait, de nagy

károkat okozott a szomszédos lakásokban és több környező házban is. A szerencsétlenségnek 17 sebesült áldozata van, ezek közül 9 életveszélyesen sérült meg.

Borlolvajt kereslek - gyilkost fogtak el Kisközegen

Négy évvel ezelőtt elkövetett gyilkosságra derült fény

Darázsról jelentik: Négy évvel ezelőtt elkövetett rejtélyes gyilkosságra derített fényt a kisközegi csendőrség. Még 1938 novemberében történt, hogy a darázsi Ó-Duna ágban holtan találták Völlár Sándor árvízmentesítő társulati gépészt. A gépész tarkóján és orrán ütések nyomai látszottak. A vízben mellette volt kerékpárja is. A szerb hatóságok annakidején véletlen szerencsétlenségnek minősítették az

esetet és azt állították, hogy Völlár maga esett be a vízbe. Egy tanyai asszony azonban látta, hogy a szerencsétlen gépészt beledőlték a Dunába, miután előzőleg leütötték. A községben sokat beszéltek az esetről és az volt az általános vélemény, hogy a gyilkosságot Sovákov Ádám, a vízmentesítő társulat korábbi gépésze követte el bosszúból. Sovákovról köztudomású volt, hogy a szerb hatóságoknál besugó szere-

A zombori sokgyermekes anyák Szent István heti jutalmazása és kitüntetése

A sokgyermekes anyákat mind a hatóságok mind a társadalom részéről megillető elismerés és megbecsülés kifejezésére és a belügyi kormányzat intenciójához híven Zombor város is megrendezi az »Anyák napját«.

Az arra érdemes anyák kitüntetésben és pénzbeli jutalomban illetve a jobbmódúak csak kitüntetésben részesülnek.

A jutalmazásnál és kitüntetésnél számításba jöhetnek a legalább 8, 7, 6, illetve 5 élő gyermekkel bíró és szerény anyagi helyzetben lévő anyák közül azok a fedhetetlen erkölcsű törvényes házasságban élő dolgozó, gyermekeikről odadóan gondoskodó, józan életű anyák, akiket erre a célra kijelölt bizottság javaslatba hoz.

A sorrend megállapításánál a gyermekek száma nem tekinthető feltétlenül döntő körülménynek. A bár kevesebb gyermekkel bíró, de a felsorolt erkölcsi szempontból kiváló családokat előnyben kell részesíteni az esetleg nagyobb gyermek lét számú de erkölcsileg kevésbé megfelelő családokkal szemben.

Egyforma érdemesség esetén a hadviseltek, tűzharcosok, háborús kitüntetéssel bíró és jelenleg katonai szolgálatot teljesítő családjai előnyben részesülnek.

Jutalomba nem részesülhet az az anya, akinek családja 500 pengőnél nagyobb értékű juttatást kapott az Országos Nép és Családvédelmi Alaptól.

A polgármester felhívja azokat a sokgyermekes anyákat, akik úgy érzik, hogy ismertettelt feltételeknek mindenben megfelelnek, jelentkezzenek az Egészségház orvosi tanácsadó termében. Jelentkezni lehet szombat kivételével naponta 5—6 óra között.

Hirdetéseket

a vasárnapi lapra csak péntek délig fogadunk rendes tarifával, azontul érkezett hirdetéseket dupla tarifával fogadunk el.

Hírek:

DÉLVIDÉK

DTI KORZETI ORVOSA:

Felsőváros orvosa dr. Szabó Enre. Flórián u. 8.
**A második körzetbe a Bánát városrészt tartoz-
 zék, (a Rákóczi ut. Antal utca, belváros és
 Kossuth Lajos utca közötti rész), orvosa dr.
 Erdev Gvula. Sándor Béla utca 15.
**A harmadik körzet a Szelencse és a Bánátnak
 a második körzetbe nem tartozó része, orvosa
 szintén dr. Erdev Gvula. Sándor Béla utca 15.****

GYELETES VÁROSI ORVOS:

Dr. Lackner Lajos. Trefort utca 4. Telefon: 188.

GYELETES GYÓGSZERTÁR:

Aranv kereszt, Deák Ferenc körut.

**A főispán szombatra értekezletre hív-
 ta össze a zombori társadalmi egyesületek
 vezetőit. Dr. Deák Leó, Bács-Bodrog vár-
 megye és Zombor thj. város főispánja
 szombaton délelőtt 9 órára értekezletre hív-
 ta össze Zombor város valamennyi társa-
 dalmi egyesületét. Ezúton is kéri vala-
 mennyi zombori társadalmi egyesület ve-
 zetését, hogy az értekezleten feltétlenül
 vegyen részt.**

**Augusztus 23-án tartják meg a zom-
 bori vásárt. A harmadik nyári kirakodó és
 állat-vásárt augusztus 23-án tartják meg
 Zomborban. Szabályos járulattal vész-
 mentes helyről minden fajta állat felhaj-
 tható.**

**Több mint ezer liter tejet foglaltak le Zom-
 borban a tejrassza alkalmával. Csütörtökön reg-
 gel az illetékes hatóságok Zomborban tejaviz-
 gálatot tartottak. A tejrasszára már azért volt
 nagy szükség, mert több feljelentés érkezett a
 hatóságokhoz, hogy a termelők a tejet lelkiis-
 meretlenül felvizezik. A vegyvizsgálat alkalmá-
 val, amely a város háza udvarán folyt le, több
 mint ezer liter tejet foglaltak le, miután meg-
 állapították, hogy a tejben majdnem 50 százalék
 víz van. A termelők ellen megindult az el-
 járás.**

**SZOVÓGYÁRI MUNKÁSOK ÉS NYOM-
 DÁSZOK LABDARUGÓMÉRKÖZÉSE. A
 zombori szovógyári munkások válogatott
 csapata szombaton délután fél hétkor a Vá-
 rosi Sporttelepen barátságos labdarugó
 mérkőzést játszik a »Délvidék« nyomdá-
 saival. A két csapat a következő összeál-
 lításban áll ki: Nyomdászok: Tillinger—
 Ödny, Vrabc—Csapó, Hencz, Beck—Or-
 bán, Ivsits, Mladen, Osztrógónác, Tóth
 (Dujmovics és Vidákovich). Szövők: Zorn,
 — Szloboda, Szuvó — Kovács, Bogdán,
 Rado — Fehér, Hubay, Koletár, Csonda,
 Briszli (Ballá, Merkl).**

**Ismeretlen jötevő 250 pengőt ajándé-
 kozott a zombori R. Kat. Legényegyletnek.
 A zombori R. Kat. Legényegyletnek ismer-
 tetlen jötevő 250 pengőt adományozott az-
 zal, hogy az adománnyal az egyesület kul-
 túrális tevékenységét kívánja előmozdítani.
 A R. Kat. Legényegylet ezúton mond
 köszönetet az adakozónak.**

**Nyarialnak a zombori kismagyarok. Alig egy
 héttel ezelőtt mentek haza a budapesti csere-
 gerekek a Sikara erdőből, hol három héttig nyar-
 altak. A zombori Napközi Otthon már is meg-
 szervezte a zombori kismagyarok nyaraltatását.
 Szerdán és csütörtökön 100 gyermeket vittek ki
 a Sikara-erdőbe tizennégy napos nyaralásra,
 nyolcvanát a Napközi Otthonból, huszat pedig a
 sokgyermekes szegénysorsú családok közül vá-
 lasztottak ki.**

**A szódabikarbóna legmagasabb ára. A
 közellátásügyi miniszter rendelettel megál-
 lapította a szódabikarbóna legmagasabb
 árát. E szerint az 5 dekagrammos tartalom-
 mal papír- vagy celofán-zacskóba készített,
 külföldi származású szódabikarbóna legma-
 gasabb fogvasztói ára zacskónként 12 fillér.
 (MTD)**

FELHÍVÁS.

A Légoltalmi Liga Zombori Csoportja ve-
 zetősége felhívja a város azon háztulajdonosait
 vagy megbízottjait, akik még nem kapták meg
 a házcsoporthatározatokat és két helyettesének
 kijelölésére vonatkozó határozatot, hogy minél
 előbb jelentkezzenek a Légoltalmi Liga helyi
 csoportjának helyiségében (Városháza, földszint
 3).

**Robbanó léggömböt fogtak el egy ba-
 ranyai községben. A mohácsi rendőrség je-
 lentése szerint július végén Majs község
 határában angol gyártmányú robbanó lég-
 gömb szállt le, amit a határban dolgozók
 még idejében észrevettek és kikötöttek. Ki-
 kötés után a léggömb felrobbant, de kárt
 nem okozott. Ezzel kapcsolatban ismételt
 felhívták mindenkit, hogyha ilyen léggöm-
 böt lát, azt haladéktalanul jelentse a leg-
 közelebbi csendőr, vagy rendőrhatalóságnak
 és magához a léggömbhöz senki se nyul-
 jon, mert érintésre, vagy ütésre felrobban.**

**Talpbört kapnak a postások. A köz-
 látásügyi miniszter a postakézbesítők és
 távirtdamunkások legsürgősebb szükségle-
 tének kielégítésére a posta részére talp-
 bört utalt ki. A szétosztást kizárólag a szol-
 gálati szempontok figyelembevételével vég-
 zik. Talpbört csak annak a postakézbesítő-
 nek és külső vonalépítésnél foglalkoztatott
 távirtdamunkásnak szabad kiadni, aki szol-
 gálati teljesítése közben a börtalpu cipő
 viselését nem nélkülözheti. Ezek is csak ak-
 kor igényelhetnek talpbört, ha nincs jó ál-
 lapotban lévő börtalpu cipőjük és a talpa-
 lásra mulhatatlanul szükségük van. Az
 igénylő alkalmazottak a részükre kiutalt
 talpbörtért kilogrammonként 12 pengő térít-
 ést tartoznak fizetni. A fedett helyen dol-
 gozó postásokat felhívták, hogy műtalpu
 vagy fatalpu cipőt használjanak. (M. Tud.)**

**A Dunába fulladt egy vörösmarti ko-
 vács. Vucsina Pál 21 éves vörösmarti ko-
 vácssegéd két jóbarátjával, Takács Ferenc
 cel és Pfenta Ferencsel csónakázni ment a
 holt Dunaágba. Amikor Takács és Pfenta,
 barátjuk megrémítésére, himbálni kezdtek
 a csónakot, Vucsina ijedtében kiugrott a
 csónakból, azt gondolva, hogy a víz nem
 mély és ki tud lábalni a partra. Takács és
 Pfenta látták, hogy a hullámok összecsap-
 nak Vucsina feje felett, de azt hitték, hogy
 barátjuk csak meg akarja ijeszteni őket.
 Amikor Vucsina nem bukkant fel, segítsé-
 get hoztak és keresni kezdték. Már csak
 holttestét találták meg. Takács és Pfenta
 ellen megindult az eljárás.**

**Kettős halálos szerelmi dráma. Szat-
 márnemetiből jelentik: Prámer Péter Béla
 24 éves magántisztviselő összeszóalkozott
 menyasszonyával, Bálint Szeréna 17 éves
 házilánnyal, majd éjszaka behatolt a leány
 Közép-utcai lakására, törrel szíven szúrta
 szerelmesét, azután ugyanezzel a törrel
 öngyilkos lett. Mindketten nyomban meg-
 haltak. A leány édesapja olyan mélyen
 aludt ugyanezen szobában, hogy csak reg-
 gel fedezték fel a megdöbbentő kettős tra-
 gédiát.**

**A nézők szeme előtt égett el egy ame-
 rikai cirkusz 35 idomított vadállata. (NST)
 Az ohioi Cleveland városban egy idő óta
 a Ringling-testvérek cirkusza tart nagy ér-
 deklődés közepette fényes sikerű előadá-
 sokat. A legutóbbi előadás folyamán eddig
 meg nem állapított okokból az állatketre-
 cek közelében tűz ütött ki, amely olyan
 gyorsan harapózott el, hogy a segítség hi-
 ábavalónak bizonyult és 35 idomított vad-
 állat 5000 néző szeme előtt elégett. Az el-
 égett állatok között majmok és idomított
 kutyákon kívül volt 10 teve, egy elefánt,
 két zsiráf, négy oroszán és két tigris volt.**

**Ellenőrző könyvecskét kapnak a loven-
 ték. A honvédelmi miniszter a kereskedel-
 mi és iparkamara előterjesztésére ellenőrző
 könyvecskével látja el a loventéket. Ez
 a készülő intézkedés régóta érzett hiányt
 pótol, mert a munkaadó felelős alkalmazot-
 tainak a loventefoglalkoztatáson való meg-
 jelenéséért, ezt azonban eddig nem tudta
 ellenőrizni.**

Bellyei őszi lenvetőmag

kapható. Termelési feltételekért
 és felvilágosításért forduljon:

FŐHERCEGI JÓSZAG- KORMANYZÓSÁGHOZ,

Budapest, VIII. Eszterházy
 utca 24. szám

**Az egyházak is résztvesznek a hadba-
 vonultak támogatásában. Dr. Ravasz László
 dunamelléki református püspök körle-
 velében felhívja az egyházi tisztviselőket,
 hogy gondoskodjanak a hadvönömlők család-
 jairól. Közigazgatásilag gondosko-
 das történik a hadvönömlők családjairól,
 — írja körlevelében a püspök — igen fon-
 tos egyházi érdek azonban, hogy ebből a
 munkából az egyház is kivegye részét. A
 híveknek tapasztalniai kell, hogy a meg-
 próbáltatásokban az egyház mellettük áll.
 lelkipásztora és tanítója különös támoga-
 tásban részesíti a házáért küzdő honvédek
 itthonmaradt családtagjait.**

**Még ebben a hónapban megkezdik az
 újvidéki szabadkikötő építését. A Bud. Ért.
 ugy értesül, hogy még ebben a hónapban
 megkezdik az újvidéki szabad és nemzeti
 kikötő építését. Az építkezésekhez a keres-
 kedlem és közlekedésügyi minisztérium 3
 és fél millió pengővel járul hozzá.**

**A Dunába fulladt két mohácsi leány.
 Mohácsról jelentik: Lauffer Juci 20 éves
 mohácsi leány Bözsi nevű 13 éves hugá-
 val a Dunában fürdött. Juci mély vízbe ke-
 rült és elragadta az ár. Huga utánvetette
 magát, hogy kimentse, az erős víz azonban
 őt is magával ragadta. Mindketten beful-
 ladtak. Holttestüket még nem találták meg.**

**Megérkeztek a péceli cserkészek Uj-
 verbászra. Megérkezett Ujverbászra Zalat-
 nai (Röhrig) Dániel péceli tanító és Becs-
 földi Jenő MÁV főtiszt vezetésével a 910
 sz. Fáy András cserkészcsoport 25 embere,
 hogy Ujverbászra mintegy két hetet tábo-
 rozásban töltsenek. A cserkészi utjukat
 Ujvidékig hajón tették meg, majd vasúton
 folytatták Ujverbászra, ahol a Levente
 Egyesület leány és fiú tagjai élükön Szilárd
 Frigyes egyesületi elnökkel és Jakab
 Lajos községi helyettes főjegyző fogadták.**

**Török ujságírók látogatása Budapes-
 ten. Tekintélyes török ujságírók nagyobb
 csoportja hivatalos német meghívásnak e-
 leget téve hosszabb időt töltött a német
 birodalomban. A török ujságírók most pár
 napra a keleti frontra utaztak. Hazájukba
 visszatérőben megszakítják utjukat Buda-
 pesten és pár napot a magyar fővárosban
 töltenek. Magyar ujságírók és politikai kö-
 rökben is örömmel fogadják a baráti török
 nemzet sajtója neves képviselőinek buda-
 pesti látogatását.**

**A maximális ár akkor sem emelkedő,
 ha a kereskedő ráfizet. Vig Etelka erzsé-
 betalsógödi tejkereskedő nemrégiben hét-
 hónapi börtönre, 50 pengő pénzbüntetésre
 és 100 pengő vagyoni elégtétel megfizeté-
 sére ítélte a pestvidéki törvényszék uzso-
 rabírosága, mert a tej literjét 40 fillérért,
 a megállapított maximális árnál drágábban
 árultotta. Azt a védekezést, hogy ha maxi-
 mális áron adja a tejet, akkor érzékenyen
 ráfizetett volna, a bíróság nem vette figye-
 lembe. A bejelentett smmisségi panaszok
 folytán a Tábla Tokay-tanácsa szerdán
 helybenhagyta az alsóbíróság ítéletét és az
 érdekes indokolásban kiemelte, hogy
 maximális árnál magasabb összeget akkor
 sem követelhet a kereskedő, ha az árnak
 a maximális áron való forgalomhazozata-
 lával ráfizet az üzletre.**

Ha csakugyan jól akarja érezni magát,
menjen el estánkint a
„Kék szőlőfürt”
szép kerthelyiségébe
Minden este kitűnő cigányzene!
Vasár- és ünnepnap tánc.
Meleg és hideg ételek, kitűnő fajborok!
Figyelmes és pontos kiszolgálás!
Telefon: 349.

Kijelölt könyvkereskedők. Magyar-
országban: Bakáts Sándor és Söreghy János-
né. Moholon: Gödöllei László. Obecsén:
Lux János, Ruzitska Mihály és Terék Már-
ton. Szabadkán: Boros János és Szkala Mi-
hály, Krécsi A. Nándor (tulajdonos özvegy
Derner Józsefné), Király Mihályné, Ninkov
Gubomir, Oláh Jenő, Schmidt Vilmosné és
Sztikvíczki Márk. Ujverbász: Garamszeghy
Pál. Ujvidék: Ábrahám János, Kelemen
János, Misi Testvérek, és Vlaovits Ke-
resztély. Topolyán: Haitmann István. Zen-
tán: özvegy Molnár Sz. Vincéné.

Uzsi tanította a barátját, maga fulladt a vízbe. Bajai tudósítónk jelenti: Lencsés Sándor tizenhat éves kereskedelmi iskolai tanuló egy osztálytársával fürdött a bajai strandon. Lencsés egy uszály tövében uszni tanította barátját, aki azonban ahelyett, hogy szót fogadott volna, minduntalan alábukott a vízbe, majd amikor többen a segítségére akartak sietni hangos nevetéssel kiszaladt a partra. A közelben tartózkodó fürdőzők végül is megunták a gyerekek ijesztgetési játékát és többé nem törődtek velük. Így történhetett meg azután egy félórával később a szerencsétlenség, amelynek halálos áldozata Lencsés Sándor lett. Az uszó tanítvány ugyanis tovább folytatta a hancurozást, miközben hirtelen a mély vízbe keveredett. Hangos segélykiáltásaira Lencsés nyomban segítségére sietett, de a fuldoklónak, aki görcsösen belekapaszkodott és sikerült is partra vergődnie, de a fiatal diák, az életmentő, a víz alá merült. A többi fürdőző nem vette komolyan a gyerekek kiabálását s mire rájöttek, hogy ezáltal komoly bajról van szó, már nem tudták a kis Lencsés Sándort kimenteni a mintegy háromméteres mély vízből. A szerencsétlen diák holttestét csak órák múlva találták meg a keresésére indult tüzoltók, akik hatalmas csákyákkal kutatták át a vízmedrét.

A »motorizált« kiskereskedő. A jelenleg még meglehetősen ritkán lakott német keleti tartományok ellátásának megkönnyítésére a birodalmi ellátásügyi minisztérium kezdeményezésére Németország új keleti határvidékén bevezették a »motorizált« kiskereskedelem intézményét. Hatalmas gépkocsikon élelmiszereket, gyarmatárakat, háztartási, mezőgazdasági, ruházati cikkeket és újabb halakat szállítanak ennek az óriási területnek ugyyszólván minden részére. Ezek a guruló kereskedések pontos menetrend szerint keresik fel a falvakat, hogy a lakosságot megkíméjék a távoli városokba való utazás időtrábló kényelmetlenségétől.

Elfogtak egy tolvajt egész háremével. Ali kairói polgárnak több felesége volt, amiben nincs semmi szokatlan, hiszen Ali mohamedán és a többnejűség a mohamedánoknál megengedett dolog. Ali azonban feleségeit és gyermekeit az ügyesség nem mindennapi fokára képezte ki a tolvajlás terén, ami viszont a mohamedán világban is megengedhetetlen. Az egész család rendkívül ügyes tolvajlásokat hajtott végre Kairóban és mindne nagyobb lopás után vidékre vonult, amíg a dolog feledésbe ment. Később újra feltűntek Kairóban és tovább folytatták lopásaikat. Utolsó útjukon azonban póruljártak, mert — mint most egy jelentés hírül adja — a rendőrség tettenérte őket és így Ali egész háremével börtönbe került.

Öt—öt és fél millió hektoliterre becsülik az idei musttermést

Budapestről jelentik: A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete az elmúlt évekhez hasonlóan több ezer kérdőívet küld ki az ország különböző borvidékeire, hogy augusztus közepére-végére a várható termés kilátásokról legalább nagyjában tájékozódják. Az idei termés végezték dolgukat, néhány különösen zsirosra hálójukba való terelésére. A delfineket, ha jól vadászdelfint használnak a szardiniarajoknak kilátásairól már eddig is több becslési adat került nyilvánosságra. Bizonyos, hogy az ország különböző borvidékeiről érkezett jelentésekből megállapítható, hogy országszerte jó közepes, sőt helyenként jó termés várható és eddig a jégverések sem voltak olyan méretűek, hogy nagyobb százalékban kifejezhető veszteségeket jelenthettek. A peronoszpóra is országszerte megállott, de szőlőlisztharmatot is elenyészően kevés helyről jelentettek és csak igen kis mértékben. A szőlők kedvező állásának megfelelően egyes szakkörök 6 millió hektoliteres termésről beszélnek. Ezt a becslési adatot azonban a szőlősgazdák érdekképviselete is túlzottnak tartja, mégpedig azért, mert az utóbbi két évben, különösen az árvíz és talajvízsújtotta vidékeken, ugyszintén a hegyes vidékeken a kivételesen kemény telek miatt igen sok tőke kpusztult.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének megállapítása szerint a szőlőtermés mostani helyzete alapján öt—öt és fél millió hektoliteres termésre lehet számítani, ha az időjárás

továbbra is kedvező marad és nagyobb elemi, vagy pedig rovar-, illetve gombakár nem éri a szőlőket. Tudni kell ugyanis azt, hogy a peronoszpóra pusztítása levélben és különösen a fürtön, ha esősre fordulna az időjárás és hideg harmatos éjszakák következnenek be, még augusztus hónapban is jelentkezhettek és komoly károkat okozhat. Ha alapul vesszük az öt millió hektoliter körül mozgó termést, az azt jelenti, hogy szüretkor legalább másfél millió hektoliter mustot kell vásárolni a régi és az új borkereskedelemnek, a MaSzOBSz-nak, a nagy-szövetkezeteknek és a vendéglősiparnak együtt.

A termelés értékesítésére, illetve a must átvételére már megkezdődtek az előkészületek és remélhető, hogy a szüret idejére azokon a helyeken, ahol a termelőknek nem áll megfelelő pince rendelkezésükre, idejében érkeznek meg a must átvételére szolgáló hordók, illetve tartályok. Nemzetgazdasági szempontból is rendkívül fontos, hogy az átvétel gyors és zavartalan legyen. Behatóan foglalkoztatja természetesen a termelőket az ár kérdése, amelynek a termelőknek az a kívánságuk, hogy az arányban legyen a termelési költségekkel. Bizonyos, hogy évtizedek óta nem volt ilyen jó termés kilátás és el lehet készülni arra, hogy évekig nem is lesz. Ez az év van tehát hivatva arra, hogy a szőlősgazdák a számos előző évi ráfizetésért kárpótlást találjanak, mert nem tudják, meddig kell várniok megint egy jó termésre.

A Nemzetközi Vásár vidéki látogatóinak kenyér-, liszt- és zsirellátása Budapesten

Budapesti tudósítónktól: A jövő hét szerdáján, pontosabban augusztus 12-ének 0 órájával életbe lép a Budapesti Nemzetközi Vásár féláru utazási kedvezménye. Ezzel egyidőben felvetődik az a kérdés, mi módon jut a Vásár látogatóira utazó közönség a Budapesten érvényes különböző élelmiszer-jegyekhez, illetve váltójegyekhez. A kérdésre a Vásár utazási igazolványának betétlapja megadja a pontos választ. Ezévből azonban csak kevés vásárigazolványt fognak forgalomba hozni. Sokan lesznek tehát, akik vásárigazolvány nélkül utaznak és épp ezért tájékoztatlanok maradnak ebben a fontos kérdésben.

Olvasóközönségünk érdekében ezért mi is ismertetjük a legfontosabb tudnivalókat:

A vidéken bárhol kiadott állami kenyérváltójegyek épp úgy mint az állami liszt- és zsirváltójegyek Budapesten minden vendéglátóüzemben és így természetesen a Vásár étkezési üzemeiben is érvényesek. A Vásár területén a kenyérváltójegy bármely más elárusítónál, illetve élelmiszerkiállítónál is beváltható, amit azért fontos tudni, mert Budapest egyéb területén az élelmiszer-árusítók, például a pékek és a fűszerezők vidéki állami élelmiszer-váltójegyeket nem válthatnak be. A vidéki kenyér- és lisztjegyeket a közönség kényelmére kivételesen a Vásár területén is

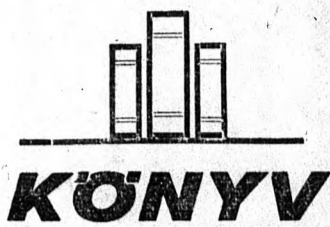
át lehet váltani váltójegyekre, mégpedig a Bp. Szfv. Élelmiszerjegy-Központ vásári kirendeltségénél. Csoportosan érkezők a résztvevők nevét és lakcímét feltüntető jegyzéket kötelesek jegyeik átváltása alkalmával ennek a kirendeltségnek átadni.

Vidéki nyaralásból a Vásárra utazók hozzák el nyaralási közellátási igazolványukat és vidéki élelmiszerjegyüket, amelyeket az Élel-

miszerjegy-Központ vásári kirendeltsége érvényesít Budapesten, mégpedig akként, hogy azok bármely budapesti péknél, szatócsnál, hentesnél is beválthatók lesznek.

Onellátók, akik tehát vidéken élelmiszerjegyet nem kapnak, kétféle módon gondoskodhatnak magukról: vagy elviszik az elgondolásuknak megfelelő mennyiségű finomszított, kenyérlisztet és zsirt lakóhelyük községi előljáróságához illetve polgármesteri hivatalához, ahol a beszolgáltatott élelmiszerről igazolványt kapnak, vagy természetben hozzák el ezeket az élelmiszereket a Vásárra, ahol a fővárosi Községi Élelmiszerárusítói Üzem kirendeltsége (illetve vásári beváltóhelyei) a kifogástalan minőségű lisztet és zsirt nagykereskedői napi áron váltja be, az átvett élelmiszerről pedig igazolványt állít ki. Ugy a vidékről hozott, mint a Községi Élelmiszerárusítói Üzem által kiállított igazolvány a budapesti Élelmiszerjegy-Központ vásári kirendeltségénél nyújtandó be, ahol az utas a megfelelő mennyiségű élelmiszerjegy — illetve váltójegy — szelvényt átveheti. Ezek a váltójegyek Budapesten az összes vendéglátóüzemekben, a Vásár területén pedig bármely élelmiszerárusnál is érvényesek lesznek. Fontos tudnivaló még, hogy Budapest vendéglátó üzemeiben cukorjegyet sehol sem kérnek.

Felhívjuk mindezek kapcsán olvasóink figyelmét arra is, hogy az ez évben csak csökkentett mennyiségben forgalomba kerülő vásárigazolványok — amelyek a féláru utazáson felül díjtalan vásárlátogatást és számos kedvezményt biztosítanak — már csak a hét csütörtökéig, augusztus 6-ig szerezhetők be a Vásár összes tb. képviselőinél. Augusztus 6-a után vásárigazolványok már csak kivételesen lesznek egyes központi árusítóknál a még rendelkezésre álló lehetőség keretében beszerezhetőek.

Hajdutánc

— Szántó György regénye —

Csak aki próbálta, az mondhatja meg, mily nehéz feladat elmúlt korok képét megeleveníteni: megmutatni valamit, amit testi szemünkkel magunk sem láthatunk soha. Rajzokon és leírásokon keresztül, amelyeket számtalan művész vagy krónikás lelke idomított akarya-akaratlan, megérezni a valóságot, a mi valóságunkat! Megérezni olyan erősen, hogy a lényegben semmi se változzék, amikor a mintázó szobrász, vagy az ecsetjét forgató festő módjára odaodanézünk rá lelkünk szemével. Mert amíg így nem érezzük: hogyan is tudnók meglátni és kiválasztani azokat a vonásokat, amelyek az eleven élet hatását keltik az olvasóban?

E megérzés segítségével ad a történelmi regény írója többet, mint amennyit az elolvasott történelmi munkákban, krónikákban, levelekben talált s mint amennyit tájképek, térképek, ruhák, fegyverek, butorok és evébé „kellékek” muzeumi tanulmányozása mondhatott neki.

Szántó György ehhez a segítséghez is csak közvetve juthatott: szeme világát elvesztette hazája szolgálatában. De ellentétben azokkal, akiknek „van szemük a látásra és nem látnak az ő szeme lát, világtalanságában is, felfogja a színt, a testek lüktető domborúságát, egyszóval az életet, a hallás útján szerzett adatok mögött. Nem kell elnézést kérnie az olvasótól. Sőt, mi ha önmagát, a benne elvesztett egykori festő akarná kárpótolni, tobzódik a színekben, a leírások eleven pompájában.

Ezeroldalos Bocskai-regénve Bécstől és Prágától Erdély délkeleti sarkáig mutatja meg a XVI. és XVII. század fordulójának világát. Miksa és Rudolf császári udvarát, Báthory Zsigmond és Basta generális véres Erdélyét, a kicsiny ország sorsát török, német és önnön versengő urai közt, — a vallásszabadság nyugodni nem tudó kérdését, a földért és szabadságért az ördöggel is szövetekezni kész székelvséget, földért és szabadságért félelmes sereggé összeálló haidukat — s száz meg száz, külön megrázott éles arcú kö-

zött hőst. Bocskai István, akiről fejedelemsége pillanatáig oly megdöbbentően keveset tudott a történelem.

Szántó György mint fiatal apródot lépteti elénk hőst, Miksa bécsi udvarában. E pillanattól fogva koporsója zártáig nem engedi el szemünk elől. Látszólag nem szerkeszti a regényt, nem szövi a mesét, csak tudatja azt a történelmi folyamatot, amely az ifjú apródot Báthory Zsigmond véres korszakán, ellenfelek vérpadra juttatásán, a császárnak tett eskün s a kívánszerű téltlenség idején keresztül, a végzet-parancsoltá helvre állítja.

Mint ahogy az idő forgalma nem ismeri a folyamatosság megszakadását, oly megállíthatatlanul, egységes áradással gördül a regényben Erdélynek elindult sorsa. De a magával sodort emberek mind élnek a maguk ezerféle vonatkozású életét. Homerosi harcok, Tacitus tollára méltó árulások és kegyetlenségek közt szerelmek virulnak, virágénekeket és istenes énekeket, komor bucsuzatokat, zordon ótestamentumi idézeteket hallunk, valamennyi érzékstervünkön át, az életet érezzük magunkba áradni.

Szántó György írói pályáinak csúcására emelkedett ezzel a regénnyel.

A „Hajdutánc”, három kötetben, izléses kivitelben Singer Wolfner Irodalmi Intézet kiadásában jelent meg.

A nád a legjobb celulozealapanyag

A növényi cellulózének műselyem- és műrostgyártásra felhasználható nemes cellulózéval való feldolgozása az utóbbi években olyan nagy léptekkel halad előre, hogy ma már ugyiszólván alig van növény, melyet ne lehetne cellulózegyártásra felhasználni. Gyakorlati szempontból azonban mindig fontos marad a kérdés, hogy a szóban forgó növény milyen gyorsan nő és hogy a rostok cellulózeanyagának kitermeléséhez egyszerű vagy bonyolult eljárásokra van-e szükség. A milánói Snja Viscose gyár ebből a szempontból kiindulva az udineji lagunákban nagy mennyiségben termő vadnádat vette vizsgálat alá és arra a megállapításra jutott, hogy aránylag egyszerű módszerekkel rendkívül jó minőségű cellulózét lehet belőle előállítani. Következő lépésként a gyár más célokra nem használható mocsaras területeket náddal ültetett be és már az első évben hektaronként 300 métermázsa nádat aratott, melyből nem kevesebb, mint 100 métermázsa cellulózét sikerült nyerni.

Ezt az eredményt egyetlen más növény sem közelíti meg. Ehhez járul, hogy nádtermelésre olyan területeket lehet felhasználni, melyeken különben semmiféle haszonnövény sem él meg. A nádtermelésnek egyetlen hátránya, hogy mag hiányában a nádat csak fáradságos ültetés útján lehet szaporítani.

A konyhasó - fontos ipari nyersanyag

A konyhasót a legtöbben csak mint nélkülözhetetlen fűszert szokták értékelni. Ebben azonban még korántsem merül ki a konyhasó jelentősége. Elég csak arra utalni, hogy a konyhasó túlnyomórésztben nátriumchloridot és még egész sor hasznos kémiai anyagot tartalmaz és Németországban évi 2.7 millió tonna kerül belőle ipari felhasználásra. Ipari alkalmazási között első helyen áll a szóda, mely mint tisztítóanyag kémiai és technikai célokra egyaránt nélkülözhetetlen mindenképpent a műselyem és műrost gyártásban. A szódaipar mellékágaival együtt Németországban az utolsó békeévben közel két millió tonna konyhasót fogyasztott. Erősen emelkedett a nátriumszulfát- és sósavgyártás, valamint a kohászat konyhasósükséglete is. Konyhasót használnak fel ezenkívül a víz keménységét megszüntető berendezések, a kátránfestékgyártás, az elektrolitikus klórelőállítás is, végül pedig konyhasóból készül a nátronlúg is, melyre számtalan fontos iparágban van szüksége.

LIVIAÉRT TETTEM

(25)

Ha valakinek autója van, azért ez nem azt jelenti, hogy ingyen kapja a benzint! Honnan tudja maga, nem kerülök-e ma nagyon is sok benzinbe magának? Hátha kedvem kerekedik elmenni Hoboken végére, tul Newyorkon, a Hudsonon és a Yersey Viaducton?

Burton nevetett. A benzintartó mutatójára intett.

— Még futja, Betty kisasszony. Egyébként utközben is van elég benzinkut.

A leány megrázta Fred kezét és felugrott melléje a sofőrülésbe, pedig hátul is volt egy hely kényelmesebb utasok számára. Jól elhelyezkedett, aztán az autóórára nézett, amely éppen előtte volt felfüggesztve.

— Az órája pontos. Hát akkor, Fred Burton, gyerünk. Igaz. Magánál van a revolvere, ugy-e?

— Természetesen, lady. Csakhogy nem tudom, hogy Dunny felügyelő ur mit szól majd ehhez az esti utazáshoz éppen Hobokenbe, tul a Yersey-viaducton?

— Dunny felügyelő ur semmit sem fog meg tudni róla, Burton. Indulhatunk. Irány: Flatbush avenue, Manhattan-bridge, Canal street, Holland Vehicle Tunell! Addig egyetlen szó se esék! Rajta, Fred!

ELŐRE, A TITOK FELÉ

Fred? Ez a keresztnev nagyobb hatása volt, mint minden ellenvetés és józan meggondolás. Fred Burton lelki szemei előtt megjelent egy röpke pillanatra Dunny felügyelő szemrehányó arca, aztán bizonyos lefokozási és kidobási művelet Newyork tekintélyes rendőri testületéből, de ezek a rémképek úgy elshantak, mint a rossz álom. Betty a keresztnevének nevezte őt. És akkor?

Baloldalt érezte maga mellett az úde leány-

test melegét, amint megeresztette a kis kocsi. neki a Flatbush avenünek! Mögöttük végeláthatatlan sorokban robogtak az autók Coney Island felől. Hiába, az idő megfordult és ilyenkor nem sok dologtalan newyorkinak van kedve kinn maradni a homoksziget gyönyörű mulatóhelyei és strandfürdői között!

A Lafayette avenü keresztvezésében sokáig meg kellett állaniok, mert az átvonuló keresztforgalom nagyon megtorlódtott akkorra. Az égen egyetlen csillag sem látszott, a felhők teljesen elborították az eget az óriás város felett. Hideg szélrohamok érték egymást és Fred Burton, aki egészen másképpen képzelte el ezt az estét, váratlanul baloldalt fordult.

— Most már meggodolhatná végre, hogy tulajdonképpen...

Betty azonban türelmetlenül mutatott a szabadra fordult jellámpára.

— Indulás, Fred! Aztán miképpen egyeztünk meg: Egyetlen szót sem addig, amíg át nem értünk a Hudsonon!

Burton ezalatt már meg is tette, amire figyelmeztette a leány. A kocsi újból vágatni kezdett a befelé haladó autók sorai között. De nem valami nagy szerencsájük volt, a Myrtle avenün megint meg kellett állaniok, majd később a Lushingnál és egy kisebb térnél szintén. Betty ilyenkor mereven rászegezte a szemét Burtonra és a fiatalember mosolygva ugyan, de jól megjátszott kötelességtudással leste a lámpát. Meg sem mukkant többet.

A Hudson alatt már nem is érezte Burton, hogy neki meg kellett volna kérdeznie az indítás előtt, mit akar tulajdonképpen ez a lány tőle? Csak úgy gondolta, nagyon szívesen beleegyeznék abba, hogy ez az ut a végtelenségig tartson, de csak pár óráig.

Az alagutban már nagyon kevés kocsi követte őket. Ez az idő nem volt a nagy forgalom órája. Aztán kivillantak a fehérkockás alagutból a Jersey City 12-ik streetjén, igen, jobbfelől Hoboken háztömbjei meredeztek mindenfelé mellettük.

Fred Burton elkanyarította kocsiját a legelső helyig, amelyen meg szabad állani autójával. Jó is volt kijutniok a hirtelen megnövekedett autóforgalomból. A közeli Erie Studion és a West Road Railway-pályaudvara között alig lehetett lépésben haladni. De Betty megkapta Fred kezét és szigoruan szólt rá:

— Fred! Tovább! Irány: Hoboken, Terminal square. Nem kell sietni, nagyon jókor érkezünk!

Burton makacszkodott. A gázpedálon tartotta a lábát és lenyomta a féket. Nyilvánvaló, hogy semmi áron sem akart elindulni.

— Nem így egyeztünk, Betty! Most hallani szeretném, miért hozatta ki eddig magát? És miért éppen velem tette ezt?

A leány szeme rávillant.

(Folytatjuk)

Apróhirdetések

Kis ház eladó. Bóvebber Szeder utca 15. alatt. a-2156-f

Pálinka, kitünő minőségű, 22 fokos, állandóan beszerezhető Pili Ferenc szeszifőzdéjében, Vörösmart. a-2154-f

Fiu vagy leány tanoncot vagy evakornokot fizetéssel felvesszünk. Herbert és Krebsz divatárú kereskedés, Zombor. a-2152

Óskeresztény tisztviselőt keresünk aki könyvelésben, magyar — német levelezésben jártas, azonnali belépésre. Ajánlatokat fiandozási igény megjelölésével a következő címre kérünk: Oláh Testvérek óra- és ékszerágykereskedők. Zenta. a-2155

Használt boroshordók eladók. Gazdasági Egyesület mögött. Kapocs utca 7. a-2153-f